

Policy for eierstyring og selskapsledelse i Sparebanken Sør

Type dokument	Versjon	Dokumenteier	Innstilling	Beslutning	Status	Dato for vedtak
Styringsdokument	1.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	19.06.2014
Styringsdokument	2.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	24.09.2015
Styringsdokument	3.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	03.03.2016
Styringsdokument	4.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	06.03.2017
Styringsdokument	5.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	27.02.2018
Styringsdokument	6.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	05.03.2019
Styringsdokument	7.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	03.03.2020
Styringsdokument	8.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	02.03.2021
Styringsdokument	9.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	10.02.2022
Styringsdokument	10.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	22.08.2022
Styringsdokument – nivå 1	11.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	09.02.2023
Styringsdokument – nivå 1	12.0	Direktør Konsernstab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	07.03.2023
Styringsdokument – nivå 1	13.0	Konserndirektør Stab	Konsernledelsen	Styret	Vedtatt	08.02.2024

Innhold

1	Innledning.....	3
1.1	Bakgrunn	3
1.2	Formål.....	3
1.3	Målgruppe	3
1.4	Dokumentforvaltning	3
2	Rammebetingelser	3
2.1	Eksterne rammebetingelser	3
2.2	Interne rammebetingelser	3
3	Virksomheten	4
3.1	Om Sparebanken Sør.....	4
3.2	Mål.....	5
3.3	Hovedstrategier.....	5
3.4	Samfunnsansvar	5
3.5	Tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering	6
3.6	Miljømessige forhold.....	6
4	Selskapskapital og utbytte.....	6
4.1	Selskapskapital	6
4.2	Utbytte	6
4.3	Styrefullmakter.....	6
5	Likebehandling av aksjeeiere	7
6	Egenkapitalbevis og omsettelighet	7
7	Generalforsamlingen	7
8	Valgkomiteer	8
8.1	Valgkomiteenes arbeid.....	8
9	Styret, sammensetning og uavhengighet.....	8
9.1	Styrets uavhengighet.....	9
9.2	Styremedlemmers uavhengighet	9
10	Styrets arbeid	9
10.1	Revisjonsutvalg.....	9
10.2	Risikoutvalg.....	9
10.3	Godtgjørelsesutvalg.....	10
10.4	Teknologiutvalg	10
11	Risikostyring og internkontroll	10
11.1	Internrevisjon	10
11.2	Internkontroll	10
11.3	Compliance	11
11.4	Risiko og kapitalstyring.....	11
11.5	Hensyn til omverdenen i verdiskapingen	11
12	Godtgjørelse til styret.....	11
13	Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer	11
14	Informasjon og kommunikasjon.....	12
15	Selskapsovertakelse	12
16	Ekstern revisor.....	12

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Sparebanken Sør skal gjennom sin eierstyring og selskapsledelse sikre en forsvarlig forvaltning og gi økt trygghet for at uttalte mål og strategier blir realisert. God virksomhetsstyring i Sparebanken Sør omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som selskapet styres og kontrolleres etter for å ivareta interessene til virksomhetens ulike interessenter. Styringsstrukturen er en forutsetning for å kunne skape langsiktige verdier for eiere, kunder og ansatte. Den skal i tillegg sikre at Sparebanken Sør er bærekraftig over tid.

1.2 Formål

Selskapets intensjon med policy eierstyring og selskapsledelse er å:

- klargjøre rollefordelingen mellom bankens styrende organer og daglig ledelse
- sikre lik og sikker tilgang til pålitelig og tidsriktig informasjon om selskapets virksomhet
- sikre lik behandling av egenkapitalbevisere
- optimalisere selskapets verdier i et langsiktig perspektiv.

1.3 Målgruppe

Policyen er utarbeidet for morselskapet Sparebanken Sør. Føringer og prinsipper i dokumentet gjelder også for datterskaper så langt det passer og skal implementeres i relevante styringsdokumenter.

1.4 Dokumentforvaltning

Styret har det overordnede ansvaret for eierstyring og selskapsledelse i Sparebanken Sør. Policydokumentet forvaltes av divisjon konsernstab, innstilles av konsernledelsen og besluttet av styret. Det foretas en årlig revisjon av dokumentet.

2 Rammebetingelser

2.1 Eksterne rammebetingelser

De formelle kravene for denne redegjørelsen følger av regnskapsloven 3 - 3b og Oslo Børs sine krav om å følge eller forklare avvik fra Norsk Anbefaling for eierstyring og selskapsledelse.

2.2 Interne rammebetingelser

Bankens strategidokument angir de overordnede planene for konsernet, og for å utfylle helheten i konsernets styringsdokumenter skal det være tett sammenheng mellom et overordnet strategidokument og de utfyllende og mer detaljerte styringsdokumentene.

Prinsippene for eierstyring og selskapsledelse er konkretisert i bankens vedtekter, strategier, instruks for styret og konsernsjef, rammeverk for styring og kontroll, styringsdokument for bærekraft, og rutiner for egenhandel.

For enkelte styringsdokumenter foreligger det i tillegg utfyllende dokumenter som vedtas av administrasjonen. For å sikre at de ulike styringsdokumentene samsvarer med konsernets målsettinger, skal styringsdokumentene revideres og vedlikeholdes jevnlig, og normalt foretas en revisjon i løpet av en 12 måneders periode med beslutning av relevant instans.

For operasjonalisering av bankens strategiske målsettinger, utarbeides det detaljerte handlingsplaner.

Dokumenteier er ansvarlig for løpende vedlikehold, herunder fremme forslag til endringer og sørge for at disse blir behandlet i henhold til bankens rutiner. Dokumenteier er ansvarlig for å implementere styringsdokumentene i organisasjonen.

For en samlet oversikt over de ulike styringsdokumentene vises det til dokumentet «Organisering av risikostyring i Sparebanken Sør».

3 Virksomheten

3.1 Om Sparebanken Sør

Sparebanken Sør er et uavhengig og selvstendig finanskonsern med hovedvirksomhet innenfor bank, verdipapirer og eiendomsmegling i Agder, Vestfold og Telemark samt Rogaland.

Konsernet Sparebanken Sør består, i tillegg til morselskapet Sparebanken Sør, av følgende selskaper:

MORBANK 31.12.2023					
TUSEN KRONER	Type virksomhet	Forretningskontor	Eierandel	Aksjekapital	Bokført verdi
Sparebanken Sør Boligkreditt AS	Kredittforetak	Kristiansand	100,0 %	2.075.000	2.795.695
Sørmeglere Holding AS	Eiendomsmegling	Kristiansand	90,1 %	10.739	11.499
Sørlandets Forsikringscenter AS	Formidling av forsikring	Kristiansand	100,0 %	45	6.981
Prosjektutvikling AS	Eiendomsforvaltning	Arendal	100,0 %	100	2.400
Transitt Eiendom AS	Eiendomsforvaltning	Kristiansand	100,0 %	100	6.474
Sum					2.823.049

Tilknyttede selskaper

MORBANK 31.12.2023					
TUSEN KRONER	Type virksomhet	Forretningskontor	Eierandel	Bokført verdi	
Frende Holding AS	Forsikring	Bergen	19,9 %	466.681	
Brage Finans AS	Finansiering	Bergen	24,9 %	836.508	
Balder Betaling AS	Finansiering	Bergen	23,0 %	232.297	
Åseral Næringshus AS	Eiendomsforvaltning	Åseral	30,0 %	450	
Søndeled Bygg AS	Eiendomsforvaltning	Arendal	29,0 %	1.125	
Sum				1.537.061	

Hovedkontoret og forretningsadressen er i Kristiansand. Hovedkontor for personmarkeds-avdelingen og deler av fellesfunksjoner er lokalisert i Arendal. Bankens organisasjons nummer er 937 894 538.

3.2 Mål

Bankens overordnede målsetting er å skape bærekraftig vekst og utvikling i landsdelen på en langsiktig og ansvarlig måte.

3.3 Hovedstrategier

For å skape bærekraftig vekst og utvikling i landsdelen har Sparebanken Sør en strategi for høy verdiskaping. Bankens strategiske målsetting skal nås gjennom nærhet til markedet, kundeorientering, relasjonsbygging, kompetanse, lokal beslutningskraft, konkurransedyktige produkter, motiverte medarbeidere, og kostnadseffektive prosesser. På den måten bygges bankens omdømme, opparbeides kundelojalitet og bankens lønnsomhet sikres.

Sparebanken Sør har Agder, Vestfold og Telemark og Rogaland som sitt hovedmarkedsområde. I tillegg skal banken styrke sin posisjon i KNIF-segmentet (Kristen-Norges Interessefellesskap), både innen PM og BM. Ekspansjonen innen KNIF gir vekstmuligheter og risikospredning. Veksten skal være kontrollert og basert på lønnsomhet og lav risiko.

Styret leder bankens virksomhet, og styrearbeidet følger en fastsatt årsplan og styreinstruks. Styret vedtar bankens strategi i et tre- til femårs perspektiv. Strategiplanen evalueres rullerende gjennom strategiperioden. Styret fastsetter årlig virksomhetens mål og risikoprofil.

Som tradisjonell sparebank med røtter tilbake til 1824 drives Sparebanken Sør i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker. Banken utfører alle vanlige bankforretninger og banktjenester, og tilbyr investeringstjenester i samsvar med de til enhver tid gjeldende regler. Se vedtektene på bankens hjemmeside www.sor.no.

3.4 Samfunnsansvar

I Sparebanken Sør er samfunnsansvar en integrert del av forretningsvirksomheten. Bankens samfunnsansvar kommer til uttrykk i bankens idegrunnlag om å bidra til vekst og utvikling i landsdelen, og målet for arbeidet med samfunnsansvar er å bidra til denne utviklingen på en ansvarlig og bærekraftig måte. Arbeidet med samfunnsansvaret bidrar til å styrke bankens konkurransekraft, redusere risikoen, og tiltrekke banken gode kunder, investorer og dyktige ansatte.

Sparebanken Sør forplikter seg til å ta hensyn til klima og miljø, sosiale forhold og god virksomhetsstyring i alle sine aktiviteter, inkludert utvikling av produkter og tjenester, rådgivning og salg, investerings- og kredittbeslutninger, produksjon og drift. Sparebanken Sør skal ikke medvirke til krenkelse av menneske- og arbeidstakerrettigheter, korrupsjon, alvorlig miljøskade eller andre handlinger som kan oppfattes som uetiske.

Ved å være en samfunnsbyggende aktør, bidrar Sparebanken Sør til en bærekraftig nærings- og samfunnsutvikling gjennom å skape verdier for landsdelen. Banken støtter også prosjekter innenfor kultur, idrett og andre områder som bidrar positivt i regionen. I tillegg til tradisjonell sponing av lag og foreninger, viderefører banken den sterke tradisjonen med å gi pengegaver til allmenntilgode formål i egenskap av å være en selvstendig sparebank.

3.5 Tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering

Sparebanken Sør er underlagt myndighetenes antihvitvaskingsregelverk som skal bidra til å bekjempe hvitvasking og terrorfinansiering. I dette inngår både et automatisk varslingssystem av mistenkelige transaksjoner, og et ansvar for hver enkelt ansatt til å innrapportere enkeltsaker eller eventuelt gjennomføre forsterket kundekontroll. Banken har rutiner for dette og gjennomfører kontinuerlig opplæring av ansatte, spesielt i kundeposisjon.

3.6 Miljømessige forhold

Sparebanken Sør tar hensyn til klimautfordringene. Vern om miljøet blir stadig viktigere, og banken ønsker å gjøre sitt for å bidra. Sparebanken Sør har definert arbeid med intern miljøeffektivitet som et prioritert område innen bankens klimaarbeid.

Avvik fra anbefalingen kapittel 3: Ingen

4 Selskapskapital og utbytte

4.1 Selskapskapital

Sparebanken Sørs kapital er sammensatt ut fra flere hensyn. De viktigste er konsernets størrelse, et stabilt marked for langsiktig finansiering og bankens målsettinger i et langsiktig strategisk perspektiv. Gjennom årlig evaluering av styring og kontroll, herunder kapitalbehovsvurderinger (ICAAP), har konsernet sterkt fokus på at kapitalen er tilpasset mål, strategier og risikoprofil. Kapitalsituasjonen følges kontinuerlig gjennom året med interne beregninger og rapporteringer.

4.2 Utbytte

Sparebanken Sør skal gjennom god, stabil og lønnsom drift sikre at egenkapitalbeveiseierne oppnår konkurransedyktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalbevisene.

Overskuddet skal fordeles likt mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbeveiseierne) og grunnfondskapitalen i samsvar med deres andel av egenkapitalen.

De er en målsetting at om lag 50 prosent av konsernets resultat etter skatt, skal utdeles som utbytte. Utbytte deles ut gjennom kontantutbytte til egenkapitalbeveiseierne, kundeutbytte til bankens kunder og gaver i regionene hvor grunnfondskapitalen er bygd opp. Ved fastsettelse av utbytte blir det tatt hensyn til potensiale for lønnsom vekst, forventet resultatutvikling i en normalisert markeds-situasjon, eksterne rammebetingelser, fremtidig behov for kjernekapital, samt bankens strategiske planer.

4.3 Styrefullmakter

Bankens vedtekter har ikke bestemmelser om erverv av egne egenkapitalbevis. Vedtak om dette må behandles og vedtas i generalforsamlingen, som kan gi fullmakt til styret. Fullmakten skal godkjennes av Finanstilsynet og registreres i Foretaksregisteret. Slike vedtak/fullmakter samt beslutninger om forhøyelse av eierkapitalen, bygger ellers på Finansforetaksloven og prinsippene i Allmennaksjeloven.

Avvik fra anbefalingen kapittel 4: Ingen

5 Likebehandling av egenkapitalbevisiere

Banken legger stor vekt på åpenhet i forhold til både de som skaffer banken egenkapital og finansiering, og de som har relasjoner til banken på annen måte.

Sparebanken Sør har en egenkapitalbevisklasse og alle egenkapitalbevisiere likebehandles. Bankens forhold seg til Finansforetakslovens regler for eier- og stemmerettsbegrensninger så langt bestemmelsene gjelder for en sparebank med noterte egenkapitalbevis. Eksisterende egenkapitalbevis har fortrinnsrett ved egenkapitalforhøyelser, med mindre særskilte forhold tilsier at dette fravikes. Fravikelse vil i så fall bli begrunnet, og begrunnelsen vil bli offentliggjort i børsmelding.

I de tilfeller der banken har transaksjoner i egne egenkapitalbevis, foretas disse på børs. Bankens er bundet av Børsens regler for rapportering av finansiell og annen informasjon til markedet.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

6 Egenkapitalbevis og omsettelighet

Sparebanken Sørs egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs, og er fritt omsettelige.

Eneste begrensning er lovmessige krav som for tiden fastsetter at erverv av kvalifisert andel av eierandelskapitalen, på 10 prosent eller mer, krever samtykke fra Finansdepartementet.

Børsnoteringen sikrer at banken forholder seg til de markedsvilkår som til enhver tid gjelder i egenkapitalmarkedet.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

7 Generalforsamlingen

En sparebank er i utgangspunktet en selveid institusjon og styringsstrukturen og sammensetningen av styringsorganene skiller seg fra aksjeselskaper i forhold til hvilke organer en sparebank skal ha. Bankens styringsstruktur og sammensetningen av styrende organer vurderes å ligge innenfor anbefalingens formulering «så langt den passer, for sparebanker med noterte egenkapitalbevis».

Bankens øverste organ er generalforsamlingen, som skal se til at banken virker etter sitt formål i samsvar med lover, vedtekter og egne vedtak.

Generalforsamlingen består av 28 medlemmer, hvorav 12 representanter fra kundene, 3 representanter fra det offentlige, 6 representanter fra egenkapitalbevisiere og 7 representanter fra de ansatte. Det er vedtatt ordninger som sikrer en geografisk spredning i representasjonen fra bankens markedsområder.

Innkalling til generalforsamlingens møter sendes ut med minst 21 dagers varsel. Generalforsamlingen treffer ikke beslutninger i andre saker enn dem som er angitt i innkallingen.

Styret bestemmer møteformen og skal sørge for en forsvarlig gjennomføring av generalforsamlingens møter. Fysisk og elektronisk generalforsamling er likestilt.

Styret og revisor møter i generalforsamlingen.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

8 Valgkomiteer

I h.h.t. bankens vedtekter velges 3 valgkomiteer:

- Generalforsamlingens valgkomite skal forberede valgene i generalforsamlingen. Valgkomiteen på 8 medlemmer velges blant generalforsamlingens medlemmer og skal ha representanter fra alle grupperinger som er representert i generalforsamlingen.
- Kundevalgkomiteen skal forberede valg av kundevalgte representanter til generalforsamlingen. Valgkomiteen på 4 medlemmer velges av de kundevalgte medlemmer av generalforsamlingen.
- Valgkomiteen for egenkapitalbeviserne skal forberede valg av representanter fra egenkapitalbeviserne til generalforsamlingen. Valgkomiteen på 4 medlemmer velges av de egenkapitalbeviservalgte medlemmer av generalforsamlingen.

De ansatte i sparebanken er stemmeberettiget ved valg av de ansattes medlemmer og varamedlemmer til generalforsamlingen. Ansattes valg til generalforsamlingen og styret gjennomføres i samsvar med de til enhver tid gjeldende regler og instruks for ansattes valg i Sparebanken Sør.

8.1 Valgkomiteenes arbeid

Generalforsamlingens valgkomite forbereder valg av leder og nestleder i generalforsamlingen, styrets leder og nestleder, øvrige styremedlemmer, og øvrige varamedlemmer til styret eksklusive de ansattes representanter. Likeså valg av leder, medlemmer og varamedlemmer av valgkomiteen.

Generalforsamlingens, kundevalgte, egenkapitalbeviservalgtes og ansattes valgkomiteers innstillinger skal begrunnes.

Avvik fra anbefalingen kapittel 8: Ingen

9 Styret, sammensetning og uavhengighet

Styrets sammensetning fremgår av vedtektene § 4-1.

Styret skal bestå av 7-8 medlemmer og 3 varamedlemmer, hvorav minst fire fra Agder og minst ett medlem fra Vestfold og Telemark. Av disse velges 2 medlemmer og 2 personlige varamedlemmer blant de ansatte. For de øvrige styremedlemmene velges ett fast møtende varamedlem med uttalerett.

Styremedlemmene velges for 2 år.

Sammensetningen av styret er basert på kompetanse, kapasitet, mangfold, og i henhold til bankens vedtekter med hensyn til geografisk fordeling.

9.1 Styrets uavhengighet

Ingen i bankens daglige ledelse er medlem av styret.

9.2 Styremedlemmers uavhengighet

Alle styremedlemmer er uavhengig av ledende ansatte. Styremedlemmene er også uavhengige av vesentlige forretningsforbindelser.

Avvik fra anbefalingen kapittel 9: Ingen

10 Styrets arbeid

Styret er ansvarlig for at de midler banken rår over forvaltes på en trygg og hensiktsmessig måte. Styret skal sørge for en tilfredsstillende organisering av bankens virksomhet, holde seg orientert om bankens økonomiske stilling og påse at dens virksomhet, regnskapsføring og formuesforvaltning er gjenstand for betryggende kontroll.

Styret skal føre tilsyn med den daglige ledelsen og bankens virksomhet for øvrig.

Styret skal påse at banken har gode styrings- og kontrollsystemer for oppfyllelse av de bestemmelser som gjelder for virksomheten.

Styrets arbeid er regulert i fastsatt styreinstruks, og styret gjennomfører årlig en egenvurdering.

10.1 Revisjonsutvalg

Revisjonsutvalget har egen instruks vedtatt av styret. Utvalget er et forberedende og rådgivende utvalg for styret for å styrke arbeidet med finansiell rapportering og internkontroll. Minst ett av medlemmene skal være uavhengig av virksomheten og ha kvalifikasjoner (formal- eller realkompetanse) innen regnskap og revisjon.

Revisjonsutvalget forbereder styrets oppfølging av regnskapsrapporteringsprosessen, overvåker systemene for intern kontroll og risikostyring, har løpende kontakt med bankens valgte revisor, samt vurderer og overvåker revisors uavhengighet.

Styret velger 3 medlemmer til utvalget blant styrets medlemmer.

Flertallet i utvalget er i henhold til NUES anbefaling uavhengige av virksomheten.

10.2 Risikoutvalg

Risikoutvalget har egen instruks vedtatt av styret. Risikoutvalget er et forberedende og rådgivende utvalg for styret og skal bidra til at risiko- og kapitalstyringen i konsernet støtter opp under konsernets strategiske utvikling og måloppnåelse, og samtidig sikre finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning. Risikoutvalget skal overvåke den samlede risiko og vurdere om konsernets styrings- og kontrollordninger er tilpasset risikonivået og omfanget av virksomheten.

Styret velger 3 til 4 medlemmer til utvalget blant styrets medlemmer.

Flertallet i utvalget er i henhold til NUES anbefaling uavhengige av virksomheten.

10.3 Godtgjørelsesutvalg

Godtgjørelsesutvalget har egen instruks vedtatt av styret. Utvalget skal bidra til å sikre at det er samsvar mellom bankens godtgjørelsesordninger, overordnede mål, risikotoleranse og langsiktige interesser.

Utvalget forbereder alle saker om godtgjørelsesordninger for styret. Utvalget skal støtte styrets arbeid med å fastsette og sørge for at banken til enhver tid har og praktiserer retningslinjer og rammer for godtgjørelsesordninger.

Banken har opprettet godtgjørelsesutvalg bestående av 3 styremedlemmer, hvorav 1 medlem er ansattrepresentant.

Flertallet i utvalget er i henhold til NUES anbefaling uavhengige av virksomheten.

10.4 Teknologiutvalg

Teknologiutvalget har egen instruks vedtatt av styret. Utvalget skal ha et særlig ansvar for å være orientert om finansteknologi og forbereder alle saker om strategiske valg innen teknologiområdet for styret.

Banken har opprettet teknologiutvalg bestående av 2 styremedlemmer.

Avvik fra anbefalingen kapittel 10: Ingen

11 Risikostyring og internkontroll

I henhold til lov og forskrift, samt internt vedtatte styrings-, kontroll- og rapporteringsrutiner er det klar ansvarsdeling mellom ulike organer i banken. Sentrale organer er generalforsamling, styret, ekstern revisjon, internrevisjon og konsernledelse.

11.1 Internrevisjon

Bankens internrevisor er underlagt styret og avgir årlig en rapport til styret om gjennomførte revisjonsprosjekter. Internrevisor skal på vegne av styret påse at det er etablert og gjennomført en tilstrekkelig og effektiv intern kontroll og risikostyring. Det er utarbeidet egen instruks for intern revisjonssjef. Styret godkjenner hvert år internrevisjonens årsplan og ressursbehov. Intern revisor kan delta som observatør i styrets møter.

11.2 Internkontroll

Banken har fastsatt retningslinjer og rutiner for gjennomføring av internkontroll basert på COSO-modellen. Modellen er en internasjonal standard for helhetlig risikostyring og er i stor grad benyttet innen finans. Ansvar for rammeverk og fasilitering av konsernets internkontroll-prosess er tillagt divisjon Risikostyring, organisert uavhengig av forretningsenhetene.

11.3 Compliance

Banken er opptatt av å ha gode prosesser for å sikre etterlevelse av gjeldende lover og forskrifter, og har etablert egen compliance avdeling som rapporterer direkte til konsernsjef. Avdelingen er organisert uavhengig av forretningsenhetene og rapporterer personalmessig til konserndirektør strategi.

11.4 Risiko og kapitalstyring

God risiko- og kapitalstyring står sentralt i Sparebanken Sørs langsiktige verdiskaping. Bankens overordnede mål følger av det strategiske forretningsgrunnlaget. Avkastningsmålet er styrende for bankens aktiviteter og konkretisering av delmål. Fokus settes på å sikre bankens kortsiktige og langsiktige konkurransevne. Sparebanken Sørs markeds- og forretningsmessige mål balanseres mot bankens risikoevne og -vilje. Risiko- og kapitalvurderinger er en integrert del av bankens strategiske og forretningsmessige prosesser.

Styret har vedtatt retningslinjer for bankens kapitalvurdering. Det gjennomføres årlig en prosess knyttet til bankens risiko og kapitalbehov (ICAAP). Styret påser dermed at banken har kapital som er tilstrekkelig ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet, og sørger for at banken er tilstrekkelig kapitalisert ut fra regulatoriske krav. ICAAP-prosessen bygger på krav fastsatt av myndighetene, samt bankens egne vurderinger.

11.5 Hensyn til omverdenen i verdiskapingen

Som basis for sin virksomhet, skal banken legge til grunn strenge krav til redelighet og god forretningsetikk. Banken forventer derfor at ansatte og tillitsmenn skal ha høy grad av integritet, og holdninger i samsvar med bankens etiske retningslinjer. Disse gir føringer knyttet til kundepleie, gaver, taushetsplikt, deltakelse i annen næringsvirksomhet og transaksjoner med nærstående. Retningslinjene omfatter også informasjonsplikt for ansatte ved brudd på interne retningslinjer, lover og forskrifter. Fremgangsmåte for hvordan slik informasjon/varsling skal gis, er nærmere beskrevet i bankens varslingsrutiner.

Avvik fra anbefalingen kapittel 11: Ingen

12 Godtgjørelse til styret

Styrehonorarene fastsettes av generalforsamlingen etter innstilling fra valgkomiteen. Honorarenes størrelse reflekterer styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og virksomhetens kompleksitet. Det utstedes ikke opsjoner til styremedlemmer. Medlemmer av styrets underutvalg, med unntak av de ansattvalgte, mottar særskilt godtgjøring.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

13 Lønn og annen godtgjørelse til ledende personer

Generalforsamlingen vedtar egne retningslinjer for godtgjørelse til ledende personer. Disse retningslinjene er publisert på bankens hjemmesider. Godtgjørelse til konsernsjef og intern revisjonssjef fastsettes av styret, etter forslag fra Godtgjørelsesutvalget. Godtgjørelse til direktører i

konsernledelsen fastsettes av konsernsjef i samråd med Godtgjørelsesutvalget. Ingen av direktørene har resultatbasert avlønning utover å delta i bankens ordinære bonusprogram som omfatter alle ansatte i banken.

Styret fremlegger årlig en rapport om lønn og annen godtgjørelse til ledende personer for generalforsamlingen.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

14 Informasjon og kommunikasjon

Banken skal ha en åpen og aktiv dialog med alle interessenter. Det er bankens intensjon at kunder, egenkapitalbeveiere, långivere (finansmarkedsaktører) og offentlige myndigheter skal ha samtidig tilgang til korrekt, tydelig, relevant og utfyllende informasjon om bankens strategier og finansielle mål, økonomiske utvikling og finansielle stilling.

Informasjon til markedet formidles gjennom kvartalsvise børs- og pressemeldinger, eget Investor Relations-område på bankens hjemmeside samt regnskapsrapporter.

Avvik fra anbefalingen: Ingen

15 Selskapsovertakelse

Sparebanken Sør er en selveiende institusjon som ikke kan bli overtatt av andre gjennom oppkjøp. Eierstrukturen er lovregulert, og ingen kan eie 10 prosent eller mer av bankens eierandelskapital. Ved erverv utover dette må det søkes tillatelse fra Finanstilsynet.

Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør har en stor eierandel av egenkapitalbevisene i banken. Lovpålagte eierbegrensninger antas å ligge innenfor anbefalingens formulering «så langt den passer, for sparebanker med noterte egenkapitalbevis».

Avvik fra anbefalingen: Ingen

16 Ekstern revisor

Ekstern revisor velges av generalforsamlingen og avgir årlig revisjonsberetning i forbindelse med behandlingen av årsregnskapet. Ekstern revisor deltar i styremøtet som behandler endelig årsregnskap. Ellers deltar ekstern revisor i Revisjonsutvalgets møter og har ett årlig møte med styret uten at administrasjonen er til stede. Ekstern revisors godtgjørelse behandles i generalforsamlingen når årsregnskapet behandles. Forholdet til ekstern revisor er dessuten regulert i et eget engasjementsbrev, som blant annet omhandler partenes ansvar.

Revisjonsutvalget skal overvåke revisors uavhengighet, herunder hvilke eventuelle andre tjenester som er levert av revisor.

Avvik fra anbefalingen: Ingen